

In quindecim illis templi gradibus; quod Remigius hoc A-
lucio infinat, scribens, quod Salomon ad imitationem
virtutum, quæ in psalmodum istorum numero designan-
tur, gradus posuit. Abique hæsitatione asserit decanta-
tos in singulis gradibus psalmos singulos unus Boava-
ventura. Rickelius, Valentia & Ayguanus, addens, ubi per-
venissent Sacerdotes ad ultimum gradum cuiuslibet qui-
narii, (qui omnes gradus essent quo altiores, eo latiores)
aliquantis per substituisse, & orationes aliquas alias reci-
tasse. Videlicet sicut accidit in tribus nocturnis psalmi-
quibus inferuntur Lectiones. In templo quindecim gra-
dus agnoscunt etiam Cassiodorus, Beda, Haimo Remi-
gius Pampolitanus, Bruno Carthusianus, Ludolphus ex
eodẽ ordine Elias Cretenis, & pares affirmans hoc quin-
decim pl. gradibus templi in quos ascendentes illi, qui ad
cantandum erant ordinati illos concinebant. Sed ajunt
ceteri, Elia demto per eos perventum ad Sancta sancto-
rum, idque in anno semel tantum, & a solo summo Sacer-
dote. Quod Hilarius b prior factis indicavit, attingens di-
ctam de numero significationem Testamenti utriusque. Do-
cet quoque Gregorius c, gradus in templo quindecim fuisse,
atque totidem præterea graduum psalmos, numero autem
quindecim designatam vitam ætævam, & contemplativã,
atque quod temporalium contentum, & scilicet octo
beatitudinum, ad subtilia provehendi finis, & ex ipsã
nobis ascensione descendunt temporalium sollicitudine dis-
persa adionem, & providẽ mansionem æternam require-
re. Sed quod citat ex Ecclesiastice d, *Da mihi, Domine,
partes septem, nec non & octo*, fortassis accommodatitẽ
facit: quoniam ad literam non orat Salomon Deum, sed
alios alloquitur. Ad ejus loci nostrum commentarium.

Hæc vero haberi undecim opinio potest, quæ, quid-
quid sit de templi gradibus, *cantica graduum*, seu *psalmos
graduales*, considerat solum sensu mystico: quod sere faci-
ent Latinæ Enarratores, ut scilicet admoneamur per
bonorum operum profectus ascendere in cælum, ascen-
siones istas quasdam in corde nostro disponendo in hac
valla lacrymarum, eundem benedictionem dante legisla-
tor, de virtute in virtutem, donec videatur Deus deo-
rum in Sion, ibique in *secula seculorum laudetur e*, &
post varias afflictiones, quæ nos clamare compulerint f,
Hæc mihi, quia incolatus meus prolongatus est, & evecti per
incrementa virtutum, dicere cum ingenti gaudio, *Ecce
quam bonum, &c. Ecce hunc benedixit Dominum, &c.*
Ilos autem gradus, præter ea, quæ dixi, alii assignant
septem dona Spiritus sancti, & octo beatitudines Gene-
brardus aff. & ionem, prospectum ad Deum, lætitiã
communione, in vocationem, gratiarum actionem, confi-
dentiam, patientiam, expectationem; divinæ liberationis,
Dei gratiam, & favorem, timorem Domini, martyri-
um peccatorum detestationem; humilitatem, Christi
adventus desiderium, concordiam, & charitatem, assi-
duam Dei benedictionem. Villalpandus, putans contine-
ri psalmis istis laudes pro liberatione servitutis Ægy-
ptiæ, ait in primo cani Pharaonis iniqua consilia, &
linguæ dolosæ promissa, & se vios Cedarens vexatores
Ægyptios, qui oblatam pacem impugnabant: in secundo
spem populi custodem in Deum, & de promissa montuo-
sa regione; in tertio fiduciam, quæ jam repræsentabat
concessam terram promissionis, templumque in quarto al-
tius provectã fidem, & contemplationem ad Deum ipsum. Di-
non ad illas tantum rerum umbras: in quinto, quanto
Pharao exarserit desiderio populum perdendi, præsertim
in mari rubro: in sexto, qui firmiter sperent, fore similes
montibus, atque prædicatos ejus vim semper, quoad
vivent. & pace fruentur: in septimo, quomodo esset per-
ventum ad septimum gradum, id est, summum Israelitici atri-
plenam libertatem, & felicitatem; atque manipulos prio-
rum laborum: in octavo psal., atque in primo gradu ex-
lus, per quos Levitæ scandeant ad atrium suum, Levitas
velut ex Salomonis cecinisse, non suis viribus, sed be-
neficio Dei adscribere templi ædificationem. Tandem
inter missio aliorum psalmorum argumento, ubi conscen-
si essent omnes gradus, ait in atrio suo profectus Levitas,
ad culmen se quodammodo pervenisse felicitatis, exclam-
mando. *Ecce, nunc benedixit Dominum, &c.* Quidam
hæc accommodant charitatis conditiones quindecim,
quas Apostolus k enumerat.

Adfici potest quomodo Joannes Neovilleus memorat, nec
improbatur, sententia duodecima, sic appellatos psalmos
istos, quod per quemcumque ex iis terminari soletur divinum
Officium in templo.

Hoc Lindanus vult, decimotertio, hæc olim cantica
Judæis in templo illi usui fuisse, cui apud nos graduale,
quæ olim in concilio suggestit, unde populo gradu Evan-
gelium recitabatur, a choro canebatur. Quis autem
Pontifex Judæorum Sacerdotibus suis cinctus locum
editorem concendebat legem proclamaturus, singulis
diebus binos ex illis psalmis mane, & vesperi, per to-
tam hebdomadam decantatos. Hic unum concedi de-
bere existimo contra Janenium, in templo non tantum
imaginario, quod vidit Ezechiel, sed etiam in Salo-
monico five ab hujus structura illud discrepet, sive non
discrepet, quindecim gradus fuisse: Nam præter eos
quos cita vi, hoc affirmat, non modo Auditor, [qui com-
mentarii psalmorum creditur Hieron., sed qui sine dubio
verus Hieron. est, scribens in epistola ad Galatas m,
& in Michæam n, docensque, quindecim graduum psalmos,
quindecimque carmina, & cantica per quosdam
profectus non ad summam perducere & ad atria domus
Dei, ut ibi possumus dicere o *Ecce nunc benedixit Domi-
nus omnes serui Domini, qui stant in domo Domini, in
Barris domus Dei nostri*: denique septenario veteris Tes-
tamenti Patres inveniuntur: oñonarios Apostolos, & sanctos
viros Evangelicos. Eucherius p idem habet de quinde-
cim gradibus à Salomone in templo factis, & ad eorum
numerum quindecim totidem psalmos, qui inscribuntur;
Canticum graduum, esse compositos. Origenes q *cantica
graduum* referri ait esse Salomonis. Ex quo simul colligi
tritur videntur posse, & ab illo composita: quod non sentio:
& gradibus templi respondisse, in quibus canerentur:
& gradus quindecim fuisse, numero eodem, quo
cantica, vicissimque tot cantica, quot gradus. In libro
de oria Virginis, qui adscribitur Hieron., proditor bea-
tam Virginem quindecim gradus, quomodo in templo offer-
rentur, ascendisse, qui gradus tot essent circa templum,
juxta quindecim graduum psalmos. Hoc difficile creditur,
quia solis Levitis licebat gradus omnes illos templi scan-
dere: nisi de secundo templo Herodiano loquamur, in
quo dicuntur fuisse quindecim gradus usque ad atrium
Israel, incipiendo ab atrio Gentium r: & Josephus s nos
gradus constituit à muro, qui mulieres segregabat, ad
Cmajorem portam. Longe improbabilius ascendisse illam
usque ad Sancta Sanctorum, & ad hæc admittam esse, ut
bene demonstrat Berradius t nos: quia hoc soli summo
Sacerdoti concedebatur. Si quis tamen privilegium id ex-
tendat ad ipsam, quod Jacobo minori atrium tertium, non
debet reprehendi.

Deinde censo, non deberi contemni opinionem decan-
tantis psalmos quindecim in totidem templi gradibus,
ad inter alias recitatas, esse probatiorem, ob al-
latam adeo multorum autoritatem, Hebræorum,
quibus Thalmudici omnes adjungendi, Græcorum,
Latinorum. Tunc vero dicendum, id quod Villalpandus
docuisse retuli, Jacobus autem de Valentia tanto
ante peripicue tradidit, recessens figmentum Thalmu-
dicum de quindecim stadiis, quibus ascendit aqua,
quæ prius descenderat per sexdecim, quando scanda
erant fundamenta templi, ut in ejus rei memoriam
gradus quindecim excitaverit Salomon in templo: quo
forsan alludit Paraphrastes per *ascensiones abyssi*, in titu-
lo juxta textum Nebienis, ut prius memini: Tunc,
inquam, dici debet cum illis Auditoribus, cum exemplari
templi, quod Salomoni David reliquit, descripsisset gra-
dus quindecim, simulque assignasse totidem psal. in singulis
decantandos, non solum in prima ipsius dedicatione, sed
etiam deinceps. Ad hæc, auctoritas Græcorum, & non-
nullorum Latinorum, quos retuli, conciliat probabilita-
tem opinionem de argumento, & titulo psalm., ut ad redi-
tum ex captivitate pertinet, sive Babylonica, sive etiã
Ægyptiaca. Tametsi numerus quintusdecimus illi pecu-
liari magis continet, quæ quibusvis aliis, nisi posita sententia
de templi gradibus & videantur à captivis in sua capti-
vitate, vel etiam in reditu decantari. Ipsam liberationem
de carcere, quo perloq; captivos detentos in Babylone, credi
potest, quia depressus est, dici potest *ascenso* quædam, quom
vocabulum Hebræum & Græcum denotant, etiam si post
liberationem locus natus, in quem redeatur, non sit fu-
lsumior eo, in quo carceratur: sicut revera erat respectu
Babylonis, Palestinæ. Idcirco notavit Orig., ut qui prima
vice filii Jacob redierit ex Ægypto in terram Chanaan,
scripsit simpliciter, quod *profecti sunt*; quia relicta erat
Simeon in vinculis y, & aliis redeundum erat: sed secun-
da vice, quod *ascenderunt* z; quoniam planè liberi erant.

Decima ex
tia senten-
tia.

I cap. 160.
In templo
Salomonico
gradus
quindecim.

m in cap. 5.
n in cap. 5.

op. 133. 1.

p de formul.
cap. 114.

q de prior. 4.
r in cap. 11.

s R. Kimhi
in Exech. 40.
ad 17. de men-
suris.
Josephus de
bello Judæo
co. cap. 6.
l. 10. c. 1.
t in 1. 1. 16.
cap. 6.

sententia
probabilior.

u Rom. 2. 14.
v Genes. 43.
w 2. 20.
x 1. 1. 25.
y 2. 1. 25.
z cap. 15. 25.

Sic

Sic præterea, quom liberatus est Joachin de carcere, di-
citur, quod *Eulmerodach Rex Babylonis captus ejus de
carcere sublevavit. a* De aliis opinionibus nolo discepta-
re, contentus recita velle, ut nec audendi Hebræi, qui de
viro reditu ex captivitate, in qua nunc iuni, hæc graduum
mysticum recipienda est secundum analogiam, & tropo-
logiam, de variis gradibus virtutum per ascensionem ad
beatitudinem prout civis commode declarare liberit.
Hieron. b de Bonolo, & de se scribens, ait, quod ille jam
pater sumum gradum psalmum scandere, sicut adhuc
in primo ascensu stenti, necire an dicere aliquando con-
tingat. c *Levavi oculos meos in montes, & veni auxilium
mihi*. Agnes item adversus Joivanianum d, inter recitata
Scripturarum arcana, numerat quæ numero hoc psalmi.
graduum continetur: Augustinus e alloquentes Deum,
ait, *ascendimus ascensiones in corde f*, & cantamus can-
ticum graduum. Eandem rationem Nazianzenus g audito-
res convenit, ut proficiant, canendo canticum graduum,
& ascensiones disponendo in corde. Præterea vero, quæ
prius attigi de gradibus mysticis. Ayguanus primum
quinarium assignat incipientibus; secundum quatuordecim
bus; tertium incipientibus. Primi sentiant initio difficultatem
tentationis, ac tribulationis, de qua in primo psalmo qui-
narii primi: deinceps in aliis continetur fiducia divini au-
xilii, tum læticia; postea spes præmii celestis; tandem
humilitas, quod nihil sibi, sed omnia Deo tribuunt. Se-
cundum primum fedatis aliquid passionibus confidunt
per adjutorium DEI magis confirmari: hinc ad divinas
contemplationes, consolationes affurgunt; exinde ac-
cenduntur charitate in alios; & simul implorant Deum,
ut spirituale hoc ædificium firmiter construat: tum ve-
ro profuturæ se hæc ædificatione proximorum non que-
rere præmium terrenum, sed gratias agere pro merito. Ne
à dictis bonis excidant, quærunat ad veritatem exerceri. Ter-
tium etiam pro persequutoribus, non tantum tolerant
& tolerare optant, petunt, ne idcirco elationis motus in-
furgant, aut certe ne his consentiant: cuncta, quæ habent,
postquam videntur applicant obsequio divino: cum Deo,
& ultimo propter illi conjunguntur in charitate; obli-
ti istius mundi toti vacant laudibus ipsius Dei. Jacobus
Alvarez h nos in opere vite spirituali, paulo alter
hos psalmos ad eisdem tres ordines incipientium, profici-
entium, perfectorum accommodat. Pro primis tradit
recellum à peccato mortali, cum proposito in id non re-
labendi: horrorem levium; contentum; & derelictionem
bonorum externorum: castigationem corporis, sensum
quæ mortificationem: abnegationem judicii, & volun-
tatis. Pro secundis acquisitionem virtutum: exemplo
aliis esse: verbo etiam docere: humilitati sub omnibus;
patienter ferre dejectionem. Pro tertiis familiaritatem cum
Deo, & Sanctis: desiderium soli Deo placendi: ser-
vorem spiritus, ut agi videantur à Deo: refectionem in Dei
beneficium, perfectam quæ concordiam ad hætionem per
modum ejusdem spiritus cum Deo: hæc ille pluribus de-
clarat. Quare nihil obstat debent argumenta Lyran, i
quod nonnulli ex his psalmis nullius habent nomen Au-
ditoris, habet autem Salomonis 126. Davidis 130. & 131.
præterea, quod ita altus gradus virtutis ponatur in primo
psalmo, sicut in aliquo sequentium. Non etiam convincit
ratio Janenii, inter alias, ad versus opinionem de re-
ditu ex captivitate, quod in isto psalmo Cedar non signifi-
cat locum in Babylonia, sed in Arabia. Nam quod idem
Janenius vidit, & nota vit, nosque postea dicemus, per
Cedarens & Arabas figurate possunt intelligi barbari,
& sævi hostes. Causa item suo loco reddetur, cur gerant
nomen Davidis psalmi aliqui, & quidam Salomonis. Ra-
tio denique considerandi virtutis gradus varie traditur,
ut dixi. Neque valet argumentum Burgenfis, qui præter
illud de Cedar, asserit, quod captivitas vi, non fraude fa-
cta est. Nam cum vi, quam etiam *lala iniqua* denotant,
fraus, ac dolus sit. Possunt quoque captivi pacifici dici
erga captivos, qui quidam Burgenfis idem negat. Atha-
nasia Marcellinum suum admonuit, si sequentium, seu
quæ retro sunt, oblitus, ad præsentia se extenderet,
habere in singulis profectibus quod diceret in ista ode,
quæ est de quindecim gradibus. Mystera ejusdem istius nu-
meri alia asserit Cantaprensis i, & Bongus k, in quibus
immorari non vacat; & ex citatis Auditoribus colliguntur.
Itemque ex Ambr. l. qui quindecim *anabatborum
psalmos Davidicos* nominat, vocabulum Græcè faciens
Latinum. Creditur Hieronymus, præfatus, quod quin-

Ad eum gradum psalmi per quosdam profectus nos ad sum-
mum perducunt, ut in atris Domini possimus dicere,
*Ecce, nunc benedixit Dominum omnes serui Domini, in
atriis domus ejus*; subdit, quia à plerisque super his latifi-
sime disputatum est, stultum esse parva dicere velle pro
magnis. Postremo notandum, ab Ecclesiæ recitari psal-
mos quindecim graduales in Quadragesima, feria quarta
cujuslibet hebdomade, non impedita aliquo festo novam
Lectionum, quemadmodum septem penitentiales omni-
bus sextis feriis ejusdem, quando fit officium de feria,
& primos quidem quintos sine Gloria Patri, sed cum Re-
quiem æternam in fine ultimi, cum precibus, & oratione
Abisæ, & c. pro defunctis: secundos cum Gloria Patri
in fine cuiuslibet, precibus, & oratione Deum proprium,
& c. tertios autem cum Gloria Patri, precibus, & oratio-
ne *Precedens, Domine, &c.* Jacobus de Valentia rationem
reddidit, quod Ecclesiæ intendat primos recitare pro Apo-
stolis, & discipulis quia scenderunt à Synagoga in Eccle-
siam, templumque Christi, relicti legalibus, secundos pro
Bomibus fidelibus à peccato ascendentibus in statu gra-
tiae: tertios pro Sanctis, & contemplativis, qui ascendunt
à terrenis curis ad contemplationem spiritualium. Item
primos pro defunctis, qui sunt in Purgatorio, ut abiolati
à peccatis citro ascendant in cælum: secundos pro peniten-
tibus, ut ascendant à peccato in gratiam, per peniten-
tiam; tertios pro justis, & contemplativis, ut conver-
tantur in gratia, & proficiant in virtutibus, usquequo perve-
niant ad gloriam. Observat præterea, sicut psalmus 118.
recitatur totus in officio divino ad Primam, Tertiam,
Sextam. Nonam pro peregrinantibus in hoc mundo, ita
hunc ad omnes Horas B. Virginis, eo quod per quinde-
cim gradus virtutum in istis psalmis expressos, meruit
ascendere super omnes choros Angelorum, ad celestia
regna. Hæc ipsa deprehendi postea Michaelen Timo-
theum m ad verbum transcripsisse nulla de Auctore, ex
quo transcripsit, facta mentione. Sed ad Primam
nullus ex his recitatur, & ad Completorium tres;
ac ita omnino tantum duodecim, nempe exceptis 131.
132. 133.

Ex dictis non est difficile de argumento psalmi presen-
tis asserere, sed præter commune ipsi cum reliquis qua-
tuordecim gradualibus, nomen de captivitate, ac de li-
beratione ab eadem; tametsi negari non possit, alios ali-
quos psalmos præter istos, nonnulli de illa continere, sive
Ægyptiaca intelligantur, sive Babylonica, peculiariter
exponitur in præsentis psal. clamor populi Babylone cap-
tivi, liberationem à Deo flagitantis, & concenteris de
se viore vexatione, & logiore mora sua in exilio, ubi apud
calumniosos, fraudulentoq; homines nihil neque patien-
do, neque rationem reddendo, profecerit, vel obtinere pa-
cem possit. Beda tribuit orationem Davidi exultanti pro-
pter Saulis persecutiones, quod non caret probabilitate.
Mysticæ præterea explicat e se vocem Christi ad Patrem
de Judæis, vel etiam cuiusvis justi, de suis calamitatibus,
& peregrinatione, apud Deum piè querentis. Burgenfis
D contentit agi de statu Ecclesiæ tribulata: à Paganis, &
hæreticis, specialiter à Saracenis. Ad hæc revocatur
quæcumque; Auctores alii tradunt. Id adhuc adjici possit,
quamvis commune psalmis omnibus gradualibus, per
abyssum, quam Paraphrastes ponit in textu Nebienis in-
dicari profunditatem, quæ spectari potest infinite majes-
tatis Christi, & mysteriorum, atque beneficiorum ipsius:
item diabolice servitutis, & malitiæ peccati præterea
sublimitatis virtutum, & perfectionis, ad quam scan-
dendum est per hos veluti gradus, scilicet.

Quo hæc Ec-
clesiæ recitan-
tur psal. qua
duales.

m 17. b. 20.
dicitur off. qu.

Argumenti

Vers. 1.] Ad Dominum quom tribularet clamari, &
exaudivit me.

Vel ait se propter præcedens in aliis casibus divine be-
nevolentie, ac beneficentis experimentum, quod
clamantem exaudivit, & juverit Deus impulsam ad
eum quoque implorandum pro ea re, quam sequenti expri-
mit versu: vel narrat exaudivit se pro illa ipsa re, quom
præ acerbitate tribulationis clamare, ac vociferari com-
pulsus esset: vana reputas, profusumque in utilia hominum
auxilia, & consilia. Hoc secundum vero simillius est. Com-
mendat autem facilitatem, atque benignitatem celeris, &
efficacis opis divine, ut ad primum clamorẽ statim adfue-
rit.

Sensus loci.
ps. 33. 21. 4.
ps. 116. 2. ps. 17.
79. 2. ps. 57.
79. 2. ps. 57.
118. 2. ps. 17.
118. 2. ps. 17.
118. 2. ps. 17.
118. 2. ps. 17.

l. 6. hypotyp.
el. 20.
k de mystic.
ris num.
l. 1. 1. 25. ad
Judicum.

Quod multoties aliis in psalmis eodem prope sermone A
repetit: a & id quoque; a Deo promissum cecinit, & eum-
dem ad hoc invitata b. Juxta priorē sententiam Lyranus de-
clarat de tribulatione, quam passus fuit populus per Sena-
cherib, & clamantibus Ezechia Rege, ac Elia Prophe-
ta, liberatus est Angeli opera. Chrysof. Græciq; ceteri,
sub typo desiderati a populo reditus in patriam, hortan-
tes nos ad celeste desiderium, quod tribulationes in nobis
excitant, & voluntarie suscipiat afflidit, monet hunc esse
primum gradum, & ascensum, a terrenis negotiis abstinere;
quia non potest fieri, ut simul & scalam ascendas, &
& in terra hæreas. Ratiocinatur præterea Chrysofostomus, si
Elia, quum esset homo, non permisit, ut discipulus veni-
entem ad se mulierem extruderet; quia merore affecta
erat anima ipsius; multo magis eos non repulsum Deum,
qui cum tristitia, & anxia anima ad illum accedent. Idē se-
re de primo isto gradu alii affirmant, hoc est, de intima cor-
dis afflictione, seu de corde contribulato ob peccata, con-
siderationem miseriarum mundi, contemplationē bono-
rum celestium: ite de confessione lacrymabili peccatorum;
de derelictione carnalium delictorum, quæ conscien-
tiam pungunt; de humilitate; de supplicii, & infima pre-
B cupientis in altum ascendere; & sic hoc ipso ascendere
incipientis. In psal. 16. d. dixit David clamavisse, quomodo
exaudiatur fuerat: quia vota, quoties effectum percipiunt,
inquit Gregorius, multiplicentur. Sic posset hoc loco
exponi. Ad Dominum quum tribularet clamavi, & exaudi-
vit me, id est, quonia aliās exaudiuit me; qui est alter hu-
jus loci sentus, ut monui. Egrege porro Hilarius demō-
strat, quænam tribulatio per se, vel potissimum compellere
nos ad invocandū clamore Deū debeat, nō quæ in externi
cōstitat periculum damnisve, aut in ipsa morte; sed quæ
nos in profundum trahat peccati, cuiusmodi quæ sequenti
versu innotuit, malæ adhortationis, pestiferique consilii.
Observat Hugo rectitudinē orantis; quoniam ad Domi-
num; necessitate orandi, quia tribulatum se ait; devo-
tionem; quia clamat, fructum orationis, quia exaudiuit
eum. Distinguit præterea; in iustis etiam tribulationem
ad purganda coram peccata, ad humiliandum illos, &
conservandum, ad probationem, & augmentum coronæ,
ad manifestandam gloriam divinam. De his egimus alibi,
de aliis. Illa ratio frequens, cur Deus immitat, permit-
tatve tribulationem, ut recurraur ad ipsum. Domine,
ait Elia, & in angustia vegilaverunt te, in tribulatione mur-
muris doctrina tua eis; & secundum LXX. in tribulatione
parva doctrina tua in nobis, id est, in parva & parva
nō. Si autem parva tribulatio, ait Hieronymus b, do-
ceat, & emendat, & corripit: quanto magis magna, quum
ad monemur conditionis nostræ, & Dei potentis recorda-
mur: Clamor sane non tam oris, quam cordis, non tam
vociis, quam affectus, ut observat idem Hieron. in exemplo
clamantis Moysis k ad Deum, & Jonæ l. & Iustorum in
corde suo, Abbas, Pater m, innuit magnam clamantis tri-
bulationem: cuius quoque magnitudinem R. Kimhi deno-
tari vult per nōmem צרר צרר צרר, quod plus signifi-
cet, quam צרר צרר צרר, sicut צרר צרר צרר, quæ vehementer
salutem, quam צרר צרר צרר, Acuit vehementer
& fetorem orationis tribulatio, ut hinc probat Chrysofostomus,
n, exemplo etiam utens aquæ, quæ quum ab artifice sub-
tota colligitur, stringiturque; coacta in angustum, jam inde
sollicita omni telo velocius se in excelsum jaculatur, pe-
titque regionem superna. Inter tribulationes porro cenferi
maxima solet, de qua sequenti versu agit, nimirum la-
bium iniquorum, & lingua dolose, ita ut etiam sapienter
o Eccl. 7. 8. conturbet o, maxime vero si calumniator diabolus ipse
adoriatur, vel decipiat, & illiciat. Quem vocant Hieron.
p vers. 13. in commentario psalmi 107. tractans ea verba p, Da nobis
auxilium de tribulatione, ad vertere nos jubet, non de
deliciis dari sibi auxilium. Prophetam postulasse, sed de
tribulatione; hoc loco non dixisse, Quum essem in deli-
ciis, clamavi ad te, aut dormiens clamavi. Subdit mox, Vis
exaudiiri? Sic & Moyfes q admonuit invenientiam ab illo
Deū, qui toto corde quaesierit ipsū, & tota tribulatione ani-
mæ. Idem adhuc explicans alium alterius psalmi locum r
In die tribulationis meæ Deū exquisivi, & comparans eum
hoc loco nostro, difficilem hanc rē vocat; quia nos quan-
do tribulamur, in terram desicimus; nihil aliud nisi de
tribulatione cogitamus. Iste vero, qui ille, in tribulatione
commovetur, ut Deum deprecetur; ac si aperte dicat: Fili-
um perdidisti, incensa est domus mea, ad mendicantem
veni, non quero illud, quod perdidisti; sed Dominum quero;

a p. 90. 15
b p. 11. 15-18
c p. 10. 15
d vers. 6
e p. 10. 15
f p. 10. 15
g p. 10. 15
h ibid.
i in Jonæ. 2.
k Exod. 14.
l 1.
m Rom. 8.
n Rom. 8.
o Eccl. 7. 8.
p vers. 13.
q Deut. 10.
r p. 76.

si enim istum invenero, in isto inventio omnia. Hoc nimirum
sibi voluit viri dolum validus in Cruce ad Deum
clamor, quum se ab eo veluti derelictum quereret;
quia nos a Deo derelinqui volebat æstimare summum
malum esse, maximamque tribulationem. Clamant aliiq;
sed non exaudiuntur; quia non ad Deum clamant, ut
oportet, quantumlibet clamor voce magna, scilicet, ut
perinde ac si non ad verum Deum, sed ad Baal. Verum nō
paucæ in opere hoc univēso, & in aliis, quæ huc perline-
re possint, ad nobis dicitur. Videat Jonas vericulum
usurpasse, paulum imitandum. Clamavi ad Dominum x,
tribulatione, & exaudiuit me. Iisdem autem verbis illo
usul est Leo Papa X. y
Ad Dominum quū tribularet clamavi. In veterē Plale-
rio, apud; Augustinum, Prosperum Hilarium, ad te, Do-
mine, quū tribularet clamavi; & proinde etiam in sequenti
membro, & exaudiisti me. Quo item pacto legi apud
Athanasium z, πρὸς εὐχολογίας τῶν ἐκείνων, id est, τῶν
ἐκείνων, id est, ab alio ante me in Athanasio non nota-
tur miror. Nullum alium codicem Græcum, vel audito-
rem legi, qui aliter habeat, quam nunc extat, Græcè, Latine,
& Hebræicè. Ex Hebræo autem posset verti, ad Domi-
num in tribulatione, vel angustia mihi, videlicet que mihi
erat aut meam; ad dominum qui est hoc loco צרר צרר
Jeboab, quum sum in tribulatione, clamo, seu clamare soler;
& quod est membro sequenti, exaudiuit me. Denique
monui, quod R. Kimhi notavit, magnitudinem tribulationis
inducari per nomen צרר צרר צרר, Chaldaicè,
coram Deo in tribulatione mea oravi. Quando legitur,
Augustinus a, Hieronymus b, Chrysofostomus c, Deum
nobis loqui docent, quum oramus nos Deo.
Et exaudiuit me. H, qui, quos ante dixi transilisse, ad
te Domine clamavi, hic ita reddunt, & exaudiisti me. Id
facit Deus veluti respondendo, quod valet צרר צרר
& accipiendo, seu acceptando, quod significat Chaldaicè
צרר צרר. Omnia vero hæc indicantur per exaudiuit,
& transtulit. Quomodo Deus exaudiuit semper bonam
orationem; si non ad votum, & utilitatem, saltem ad vo-
tum, non autem ad votum sine utilitate, seu cum damno:
vel si non pro præsentī, saltem pro futura vita, notat
Ayguanus, & aliās non semel docuimus.

C
Vers. 2.) Domine, libera animam meam a labiis iniquis,
& lingua dolosa.

POTUIT hæc oratio ad Dominum directa illos, quos re-
tuli legentes priorē versu, ad te Domine, &c. movere, ut
id facerent. Hoc videlicet est, quod in tribulatione clamo-
rando Propheta orabat sine suo, idque antequam esset
Rex, aut etiam quum iam Rex esset, sive alterius nomine,
Acerbissima, molestissimaque; sed & satis frequens tribula-
tio est ista, quæ sine singulari auxilio Dei vitari non potest
aut obulari, quia plurimum nocet, & a pietate, omnique;
alterius virtutis, præsertim ejus opus feras prodit, exerci-
tio impedit, vel retardat. Nam, ut ante quoque dixi, Cal-
lumnia corrumbat etiā sapientē d. & nosse idem David in
præcedente psalmo e redimi flagitabat a calumniis homi-
nū, ut custodiret mandata Dei. Labia iniqua cum calumnia
comprehendunt etiam contra iustitias, detractiones, falsa testi-
monia, & id genus alia contra iustitiam, quibus opprimi-
tur quis: ita ut hæc ipsa oppressio clamare censeatur ad
Deum, & oppressum compellere, ut ad eundem clamet.
Lingua dolosa, si ad illa labia iniqua adiungatur, quo te-
dus eo majus malum, ut vix fit iniqua, insidius addatur;
quod insinuat verba sequentis versus, sed, potest per se,
ac separatim lingua dolosa sine labiis iniquis esse ac vici-
sima hæc sine illa. Inter exempla lingue dolosæ valde no-
xia ponit August. & illi, quum quis quæpiam retrahit ad
religionem, pietate, quavis virtute, vel si imagine consensu-
quum habeat perniciem nocendi. Ut si dicit, inquit, & tu
hoc facturus es, quod nemo fecit; & tu solus eris Chryso-
stomus, non poteris forte implere; multum est, quod aggre-
deris; incipis ascendere; cades. Docet vero idem Pater plus
premere qui laudat, dedit, rē, quum qui prohibent aper-
te; ac melius esse, id est, minus malum, vituperare, quam
dolose laudare. Confirmat Cassiodor. exemplo serpentis,
cujus labia iniqua fuerunt diceret, Comede, lingua dolosa,
palliat sine consilio, addere g, Eritis sicut dii. Omnino
verum est, quod admonet adhuc Aug. quum cæperit ho-
mo disponere ascensum, & cogitare proficere, incipere pa-
ti linguas ad versantium: quicumque; illas nondum passus
est,

est, nondum proficisse: quicumque illas non patitur, non
conari proficere. Declarat magis per experientiam in eo,
incipit proficere, qui incipit valde ascendere, vel con-
temperare terrena, fragilia, temporalia, felicitatem sæculi,
pro nihilo habere, Deum solum cogitare, lucris non valde
vendere, damnis non conturbare, omnia etiam sua velite
vendere, & pauperibus tribuere, & sequi Christum: talē
patē linguas retrahentium, & multa contradicentium, &
quod est gravius, quasi consensu ad salutem avertentium;
habentium pallium consensu, sed venenum perimentium.
Ad verus tales exclamandum ad Deum, continen-
do aures a verbis eorum, ut nos liberet, ut a viro iniquo, &
doloso eruat a. Nec minus quandoque laudes bona fide,
inimique non malo, sed simplici dicit, nocere nobis
possunt nisi caveamus: quos non quidē hominis eo modo
illas profertentis, sed tamen diaboli eum dem forasiss, ut
ita proferat insinuantis, aut illius oratione abutentis, do-
loso appellare possumus. Haber vero ille multos, inquit
Leo b, ex eis, quos tenacius obligavit; aptos sui artibus,
quo ad alios decipiendos & ingenis utatur, & linguas.
Eadem ratio, ac periculosior, quando quis labiis suis, &
lingua proprias vulgat laudes absque necessitate, aut ma-
gna utilitate, quamvis cum ipse prætexat, & intendere
videatur. Ita hunc locum à Richardo expositum Ay-
guanus refert Deterius esset iniquè, ac dolose ad verbum a-
lios loqui. Et Auditor sermōnis ad fratres in cremo apud
August. a firmat videri minus malum esse adulterium,
quam murmuratum. Hieron. citat Joannes Lopez
d in commentario hujus psalmi, exaggerante minus istius ma-
gnitudinem, nisi tantum verō docentem orare. Davidē
liberari non ab alterius lingua, nobis sed a sua, nihil nocere
alterius linguam, nostram inimicam esse, & nobis gladi-
um, quod interficit animam nostram. Nihil tale habet
commentarius. Sed hic oratur adversus labia, & linguam,
quæ contra nos esse, quod extendi potest ad illos, qui in-
quæ, ac persequere desinant errores in fide, & moribus, &
ad virtutis perfectionem, blande suggerendo non desistant
vires sufficientes, aut qui simile. Chrysofostomus, seu quis
alius, ut & quidam Basilii, & qui sine dubio est verus
Theodoretus ad monem nullam esse gravioerem tentatio-
nem, quam in hominem dolose incidere, huncque vel
quavis fera truculentiorē esse; quia ea id, quod est,
esse cernitur, hic obtento velo manuet, nis, & probita-
tis, læpe virtus occultat, ut nec facile possint deprehendi
insidias; & in barathrum, nulla adhibita cautione incida-
tur. Præterea, si fingendi sunt fraudulentis, & maliiosi;
multo magis deceptoris, quique mala degenata, & decre-
ta profertur, in virtute laudant, ad vitium adducunt, car-
num prævis colloquunt, & tela dirigunt in animam; quæ
idcirco nominatim Propheta liberari petit, ne scilicet ipsi
nocerent, si peccet. Idem ille, quem vocant Chrysofostomus,
priorē psalmo ad ea verba f. Redime me a calumniis
hominum, citans præsentē quoque locum, referebat, ut
ibi etiam dixi. Athanasium expulsiisse de hereticorum, &
flagitiorum hominum petulantiæ, ac lingue pruriginē.
His asinia docet Hilari, hoc loco Tandem ad criminatio-
nes diaboli ipsius, & ad fraudes potest hic non incommo-
de loci applicari a quibus ut liberemus, omni contentio-
nem invocandus Deus.
Domine libera animam meam. Verus Plalterium &
Augustinus, erue. Animam meam consistat idem valere
quod mensurali bi sepe, vel in quia pars nobilit est, vel quia
nihil, aut parum nocent labia iniqua, linguaque dolosa,
si animam ipsam non vulneret, inducendo ad peccatum:
ut antea notavimus, cum Chrysofostomo.
A labiis iniquis, Hieronymus, a labio mendacii. Apud
Trevetrum, a labiis. Er collector orationum ad Biblia
Græca Sixtina notat referre Chrysofostomum aliam transla-
tionem ab ea, quæ nunc est, a dō ὄχιον ἀδ ὄχιον, nimirum
ἀδ ὄχιον ἀδ ὄχιον, a labio mendacii aut mendacii. Hebræū
nomen labii est singularē, cum litera fervit, פֶּה מִשְׁפָּחַת
sephat, & פֶּה מִשְׁפָּחַת mendacium significat: quasi dicas,
a labio mendacii. Possent labia mendacia & iniqua sumi vel
ratione fraudulenti oculi, vel proprie verba iniqua, seu
lingua dolose loquentē. Utrumque in Juda fuit, qui di-
xit, g. Tenete cum & dicitur cutē: item, h Ave Rabbi:
ac proprie a osulo filium hominis tradidit. Bonaventura
distinguit loquentes iniqua iniqui; iniqua non iniqui;
non iniqua iniqui.
Et a lingua dolosa. Sic in psalmo 42. e quem antea
citavi, a viro iniquo & doloso erui, Propheta poscit. Sed

f Met. 27.
g Summum
h malum a
Deo dero-
lium
i 17. 42.
k Rom. 12.
l 27. 28.
m cap. 2.
n Aliphos.
o Ciaso.
p Orat. 16.
q contra Arian.
r b form. 7. de
s carnis.
t in 10. 8.
u b p. 22. 2.
v in 10. 8.
w in 10. 8.
x in 10. 8.
y in 10. 8.
z in 10. 8.
aa in 10. 8.
ab in 10. 8.
ac in 10. 8.
ad in 10. 8.
ae in 10. 8.
af in 10. 8.
ag in 10. 8.
ah in 10. 8.
ai in 10. 8.
aj in 10. 8.
ak in 10. 8.
al in 10. 8.
am in 10. 8.
an in 10. 8.
ao in 10. 8.
ap in 10. 8.
aq in 10. 8.
ar in 10. 8.
as in 10. 8.
at in 10. 8.
au in 10. 8.
av in 10. 8.
aw in 10. 8.
ax in 10. 8.
ay in 10. 8.
az in 10. 8.
ba in 10. 8.
bb in 10. 8.
bc in 10. 8.
bd in 10. 8.
be in 10. 8.
bf in 10. 8.
bg in 10. 8.
bh in 10. 8.
bi in 10. 8.
bj in 10. 8.
bk in 10. 8.
bl in 10. 8.
bm in 10. 8.
bn in 10. 8.
bo in 10. 8.
bp in 10. 8.
bq in 10. 8.
br in 10. 8.
bs in 10. 8.
bt in 10. 8.
bu in 10. 8.
bv in 10. 8.
bw in 10. 8.
bx in 10. 8.
by in 10. 8.
bz in 10. 8.
ca in 10. 8.
cb in 10. 8.
cc in 10. 8.
cd in 10. 8.
ce in 10. 8.
cf in 10. 8.
cg in 10. 8.
ch in 10. 8.
ci in 10. 8.
cj in 10. 8.
ck in 10. 8.
cl in 10. 8.
cm in 10. 8.
cn in 10. 8.
co in 10. 8.
cp in 10. 8.
cq in 10. 8.
cr in 10. 8.
cs in 10. 8.
ct in 10. 8.
cu in 10. 8.
cv in 10. 8.
cw in 10. 8.
cx in 10. 8.
cy in 10. 8.
cz in 10. 8.
da in 10. 8.
db in 10. 8.
dc in 10. 8.
dd in 10. 8.
de in 10. 8.
df in 10. 8.
dg in 10. 8.
dh in 10. 8.
di in 10. 8.
dj in 10. 8.
dk in 10. 8.
dl in 10. 8.
dm in 10. 8.
dn in 10. 8.
do in 10. 8.
dp in 10. 8.
dq in 10. 8.
dr in 10. 8.
ds in 10. 8.
dt in 10. 8.
du in 10. 8.
dv in 10. 8.
dw in 10. 8.
dx in 10. 8.
dy in 10. 8.
dz in 10. 8.
ea in 10. 8.
eb in 10. 8.
ec in 10. 8.
ed in 10. 8.
ee in 10. 8.
ef in 10. 8.
eg in 10. 8.
eh in 10. 8.
ei in 10. 8.
ej in 10. 8.
ek in 10. 8.
el in 10. 8.
em in 10. 8.
en in 10. 8.
eo in 10. 8.
ep in 10. 8.
eq in 10. 8.
er in 10. 8.
es in 10. 8.
et in 10. 8.
eu in 10. 8.
ev in 10. 8.
ew in 10. 8.
ex in 10. 8.
ey in 10. 8.
ez in 10. 8.
fa in 10. 8.
fb in 10. 8.
fc in 10. 8.
fd in 10. 8.
fe in 10. 8.
ff in 10. 8.
fg in 10. 8.
fh in 10. 8.
fi in 10. 8.
fj in 10. 8.
fk in 10. 8.
fl in 10. 8.
fm in 10. 8.
fn in 10. 8.
fo in 10. 8.
fp in 10. 8.
fq in 10. 8.
fr in 10. 8.
fs in 10. 8.
ft in 10. 8.
fu in 10. 8.
fv in 10. 8.
fw in 10. 8.
fx in 10. 8.
fy in 10. 8.
fz in 10. 8.
ga in 10. 8.
gb in 10. 8.
gc in 10. 8.
gd in 10. 8.
ge in 10. 8.
gf in 10. 8.
gg in 10. 8.
gh in 10. 8.
gi in 10. 8.
gj in 10. 8.
gk in 10. 8.
gl in 10. 8.
gm in 10. 8.
gn in 10. 8.
go in 10. 8.
gp in 10. 8.
gq in 10. 8.
gr in 10. 8.
gs in 10. 8.
gt in 10. 8.
gu in 10. 8.
gv in 10. 8.
gw in 10. 8.
gx in 10. 8.
gy in 10. 8.
gz in 10. 8.
ha in 10. 8.
hb in 10. 8.
hc in 10. 8.
hd in 10. 8.
he in 10. 8.
hf in 10. 8.
hg in 10. 8.
hh in 10. 8.
hi in 10. 8.
hj in 10. 8.
hk in 10. 8.
hl in 10. 8.
hm in 10. 8.
hn in 10. 8.
ho in 10. 8.
hp in 10. 8.
hq in 10. 8.
hr in 10. 8.
hs in 10. 8.
ht in 10. 8.
hu in 10. 8.
hv in 10. 8.
hw in 10. 8.
hx in 10. 8.
hy in 10. 8.
hz in 10. 8.
ia in 10. 8.
ib in 10. 8.
ic in 10. 8.
id in 10. 8.
ie in 10. 8.
if in 10. 8.
ig in 10. 8.
ih in 10. 8.
ii in 10. 8.
ij in 10. 8.
ik in 10. 8.
il in 10. 8.
im in 10. 8.
in in 10. 8.
io in 10. 8.
ip in 10. 8.
iq in 10. 8.
ir in 10. 8.
is in 10. 8.
it in 10. 8.
iu in 10. 8.
iv in 10. 8.
iw in 10. 8.
ix in 10. 8.
iy in 10. 8.
iz in 10. 8.
ja in 10. 8.
jb in 10. 8.
jc in 10. 8.
jd in 10. 8.
je in 10. 8.
jf in 10. 8.
jg in 10. 8.
jh in 10. 8.
ji in 10. 8.
jj in 10. 8.
jk in 10. 8.
jl in 10. 8.
jm in 10. 8.
jn in 10. 8.
jo in 10. 8.
jp in 10. 8.
jq in 10. 8.
jr in 10. 8.
js in 10. 8.
jt in 10. 8.
ju in 10. 8.
jv in 10. 8.
jw in 10. 8.
jx in 10. 8.
jy in 10. 8.
jz in 10. 8.
ka in 10. 8.
kb in 10. 8.
kc in 10. 8.
kd in 10. 8.
ke in 10. 8.
kf in 10. 8.
kg in 10. 8.
kh in 10. 8.
ki in 10. 8.
kj in 10. 8.
kk in 10. 8.
kl in 10. 8.
km in 10. 8.
kn in 10. 8.
ko in 10. 8.
kp in 10. 8.
kq in 10. 8.
kr in 10. 8.
ks in 10. 8.
kt in 10. 8.
ku in 10. 8.
kv in 10. 8.
kw in 10. 8.
kx in 10. 8.
ky in 10. 8.
kz in 10. 8.
la in 10. 8.
lb in 10. 8.
lc in 10. 8.
ld in 10. 8.
le in 10. 8.
lf in 10. 8.
lg in 10. 8.
lh in 10. 8.
li in 10. 8.
lj in 10. 8.
lk in 10. 8.
ll in 10. 8.
lm in 10. 8.
ln in 10. 8.
lo in 10. 8.
lp in 10. 8.
lq in 10. 8.
lr in 10. 8.
ls in 10. 8.
lt in 10. 8.
lu in 10. 8.
lv in 10. 8.
lw in 10. 8.
lx in 10. 8.
ly in 10. 8.
lz in 10. 8.
ma in 10. 8.
mb in 10. 8.
mc in 10. 8.
md in 10. 8.
me in 10. 8.
mf in 10. 8.
mg in 10. 8.
mh in 10. 8.
mi in 10. 8.
mj in 10. 8.
mk in 10. 8.
ml in 10. 8.
mm in 10. 8.
mn in 10. 8.
mo in 10. 8.
mp in 10. 8.
mq in 10. 8.
mr in 10. 8.
ms in 10. 8.
mt in 10. 8.
mu in 10. 8.
mv in 10. 8.
mw in 10. 8.
mx in 10. 8.
my in 10. 8.
mz in 10. 8.
na in 10. 8.
nb in 10. 8.
nc in 10. 8.
nd in 10. 8.
ne in 10. 8.
nf in 10. 8.
ng in 10. 8.
nh in 10. 8.
ni in 10. 8.
nj in 10. 8.
nk in 10. 8.
nl in 10. 8.
nm in 10. 8.
nn in 10. 8.
no in 10. 8.
np in 10. 8.
nq in 10. 8.
nr in 10. 8.
ns in 10. 8.
nt in 10. 8.
nu in 10. 8.
nv in 10. 8.
nw in 10. 8.
nx in 10. 8.
ny in 10. 8.
nz in 10. 8.
oa in 10. 8.
ob in 10. 8.
oc in 10. 8.
od in 10. 8.
oe in 10. 8.
of in 10. 8.
og in 10. 8.
oh in 10. 8.
oi in 10. 8.
oj in 10. 8.
ok in 10. 8.
ol in 10. 8.
om in 10. 8.
on in 10. 8.
oo in 10. 8.
op in 10. 8.
oq in 10. 8.
or in 10. 8.
os in 10. 8.
ot in 10. 8.
ou in 10. 8.
ov in 10. 8.
ow in 10. 8.
ox in 10. 8.
oy in 10. 8.
oz in 10. 8.
pa in 10. 8.
pb in 10. 8.
pc in 10. 8.
pd in 10. 8.
pe in 10. 8.
pf in 10. 8.
pg in 10. 8.
ph in 10. 8.
pi in 10. 8.
pj in 10. 8.
pk in 10. 8.
pl in 10. 8.
pm in 10. 8.
pn in 10. 8.
po in 10. 8.
pp in 10. 8.
pq in 10. 8.
pr in 10. 8.
ps in 10. 8.
pt in 10. 8.
pu in 10. 8.
pv in 10. 8.
pw in 10. 8.
px in 10. 8.
py in 10. 8.
pz in 10. 8.
qa in 10. 8.
qb in 10. 8.
qc in 10. 8.
qd in 10. 8.
qe in 10. 8.
qf in 10. 8.
qg in 10. 8.
qh in 10. 8.
qi in 10. 8.
qj in 10. 8.
qk in 10. 8.
ql in 10. 8.
qm in 10. 8.
qn in 10. 8.
qo in 10. 8.
qp in 10. 8.
qq in 10. 8.
qr in 10. 8.
qs in 10. 8.
qt in 10. 8.
qu in 10. 8.
qv in 10. 8.
qw in 10. 8.
qx in 10. 8.
qy in 10. 8.
qz in 10. 8.
ra in 10. 8.
rb in 10. 8.
rc in 10. 8.
rd in 10. 8.
re in 10. 8.
rf in 10. 8.
rg in 10. 8.
rh in 10. 8.
ri in 10. 8.
rj in 10. 8.
rk in 10. 8.
rl in 10. 8.
rm in 10. 8.
rn in 10. 8.
ro in 10. 8.
rp in 10. 8.
rq in 10. 8.
rr in 10. 8.
rs in 10. 8.
rt in 10. 8.
ru in 10. 8.
rv in 10. 8.
rw in 10. 8.
rx in 10. 8.
ry in 10. 8.
rz in 10. 8.
sa in 10. 8.
sb in 10. 8.
sc in 10. 8.
sd in 10. 8.
se in 10. 8.
sf in 10. 8.
sg in 10. 8.
sh in 10. 8.
si in 10. 8.
sj in 10. 8.
sk in 10. 8.
sl in 10. 8.
sm in 10. 8.
sn in 10. 8.
so in 10. 8.
sp in 10. 8.
sq in 10. 8.
sr in 10. 8.
ss in 10. 8.
st in 10. 8.
su in 10. 8.
sv in 10. 8.
sw in 10. 8.
sx in 10. 8.
sy in 10. 8.
sz in 10. 8.
ta in 10. 8.
tb in 10. 8.
tc in 10. 8.
td in 10. 8.
te in 10. 8.
tf in 10. 8.
tg in 10. 8.
th in 10. 8.
ti in 10. 8.
tj in 10. 8.
tk in 10. 8.
tl in 10. 8.
tm in 10. 8.
tn in 10. 8.
to in 10. 8.
tp in 10. 8.
tq in 10. 8.
tr in 10. 8.
ts in 10. 8.
tt in 10. 8.
tu in 10. 8.
tv in 10. 8.
tw in 10. 8.
tx in 10. 8.
ty in 10. 8.
tz in 10. 8.
ua in 10. 8.
ub in 10. 8.
uc in 10. 8.
ud in 10. 8.
ue in 10. 8.
uf in 10. 8.
ug in 10. 8.
uh in 10. 8.
ui in 10. 8.
uj in 10. 8.
uk in 10. 8.
ul in 10. 8.
um in 10. 8.
un in 10. 8.
uo in 10. 8.
up in 10. 8.
uq in 10. 8.
ur in 10. 8.
us in 10. 8.
ut in 10. 8.
uu in 10. 8.
uv in 10. 8.
uw in 10. 8.
ux in 10. 8.
uy in 10. 8.
uz in 10. 8.
va in 10. 8.
vb in 10. 8.
vc in 10. 8.
vd in 10. 8.
ve in 10. 8.
vf in 10. 8.
vg in 10. 8.
vh in 10. 8.
vi in 10. 8.
vj in 10. 8.
vk in 10. 8.
vl in 10. 8.
vm in 10. 8.
vn in 10. 8.
vo in 10. 8.
vp in 10. 8.
vq in 10. 8.
vr in 10. 8.
vs in 10. 8.
vt in 10. 8.
vu in 10. 8.
vv in 10. 8.
vw in 10. 8.
vx in 10. 8.
vy in 10. 8.
vz in 10. 8.
wa in 10. 8.
wb in 10. 8.
wc in 10. 8.
wd in 10. 8.
we in 10. 8.
wf in 10. 8.
wg in 10. 8.
wh in 10. 8.
wi in 10. 8.
wj in 10. 8.
wk in 10. 8.
wl in 10. 8.
wm in 10. 8.
wn in 10. 8.
wo in 10. 8.
wp in 10. 8.
wq in 10.

